

Enligt sändlista

Beslut över naturreservatet Finnsjöberget Gastsjö

Uppgifter om naturreservatet

Reservatets namn:	Finnsjöberget Gastsjö
Kommun:	Bräcke
Län:	Jämtland
Sitecode i nätverket	
Natura 2000:	SE 0720410
Lägesbeskrivning:	13 km väster om Kälarne, ca 2 km nordväst Gastsjö
Församling:	Hällesjö
Topografisk karta:	18 G NV
Ekonomisk karta	18 G 7a
Naturgeografisk region	30A Norrlands vågiga bergkulleterräng
Fastigheter och markägare:	Gastsjö 1:73, Margareta Lund, Smedsta 220 830 30 Lit Gastsjö 1:74, Elisabeth Persson, Näs-Ålsta 315, 83022 Fåker
Areal:	86 ha
Förvaltare:	Länsstyrelsen

BESLUT	2
SYFTE	2
BAKGRUND (beskrivning av naturreservatet).....	3
MOTIVERING (motiv för skydd och prioriterade bevarandevärden).....	4
HOTBILD	4
NATURA 2000	5
KÄLLOR	5
SKÖTSEL OCH FÖRVALTNING	5
ÄRENDETS BEREDNING	5
INSKRÄNKNINGAR OCH FÖRESKRIFTER	5
BRAND	7
JAKT	7
FÖRESKRIFTERNAS IKRAFTTRÄDANDE	8
YTTRANDEN FRÅN REMISSINSTANSER	8
HUR MAN ÖVERKLAGAR	8

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara Finnsjöberget Gastsjö som naturreservat med föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Det aktuella området avgränsas med en gul heldragen linje på karta i bilaga 1.

Naturreservatets namn skall vara **Finnsjöberget Gastsjö**

Syfte

Syftet med naturreservatet Finnsjöberget Gastsjö är att bevara de värdefulla livsmiljöerna *västlig taiga* och *örtrik, näringsrik skog med gran av fennoskandisk typ* enligt EU:s naturtypsklassificering samt de typiska växt- och djursamhällen som är karaktäristiska för dessa livsmiljöer i gynnsamt tillstånd. Med detta avses att det finns och kommer att fortsätta finnas en tillräcklig stor livsmiljö för att arternas populationer skall bibehållas på lång sikt, speciellt med avseende på de enligt EU:s fågel- och artdirektiv utpekade arterna järpe, spillkråka, tjäder, tretåig hackspett samt lappranunkel.

Även andra för habitaterna förekommande typer och livsmiljöer som är lämpliga indikatorer på naturtypens bevarandestatus skall inom ramen för naturliga processer och successioner ha gynnsamt tillstånd. I de fall där naturliga processer av olika skäl upphört att påverka landskapet skall i vissa delar av området skötselåtgärder vidtas som återställer saknade strukturer.

Syftet förutom att bevara är därför att genom riktade skötselåtgärder återskapa och förbättra kvaliteten för arternas livsmiljöer. Med detta avses att en tillfredsställande mängd döende och död ved kontinuerligt skall förekomma som kan utgöra lämpliga boträd och födosökssubstrat för områdets hackspettar och efterföljande hålbbyggare. Även död ved av tall, gran och asp av rätt kvalitet och mängd skall kontinuerligt finnas för områdets hotklassificerade insekter och kryptogamer knutna till dessa substrat.

Detta syfte harmonierar även med det nationella miljömålet "Levande skogar" om en ökning av arealen gammal skog och genomförande av planerade skötselåtgärder garantera en ökad mängd hård död ved.

Syftet är även att genom information och tillgänglighet ge allmänheten möjlighet till friluftsliv och naturupplevelser som grundar sig på allemansrätten.

Bakgrund

Beskrivning av naturreservatet

Hela området är relativt enhetligt och består av en olikåldrig, flerskiktad och hänglavsdraperad skog dominerat av gran / *Picea abies ssp. abies* med inslag av björk / *Betula pubescens ssp. pubescens*, asp / *Populus tremula*, sälg / *Salix caprea var. caprea* och tall / *Pinus sylvestris*. Tallen är något vanligare i områdets sydvästra del där den också är relativt gammal och högväxt. Berggrunden i området domineras av revsundsgranit och med jordarter övervägande bestående av sandig till moig morän. Enligt uppgift skedde ett större uttag av skogen för cirka 90 år sedan och vissa delar har även varit utsatta för brand. Efter detta har skogen stått orörd. Stora delar karaktäriseras av en mjuk kuperad terräng med undantag från den allra sydvästligaste delen där branta lodytor förekommer. De nivåskillnader som finns utgörs av Finnsjöbergets högsta punkt på 450 meter över havet och dess lägsta punkt i anslutning till Lilltjärnen med 400 meter över havet. Angränsande områden utgörs till stor del av relativt nyupptagna föryngringsytter, speciellt i områdets norra, östra samt södra delar.

De omfattande avverkningarna för 90 år sedan har förmodligen påverkat områdets kontinuitetskvaliteter men mängden rödlistade artfynd påvisar en viss återhämtning. Trots den rikliga mängden avverkningsstubbar har området med sina höga trädåldrar och hög åldersspridning, ymnigt hänglavsdraperade träd och fläckvis rikligt med död ved till viss del återfått naturskogskaraktär. Då och då möts man av brandskadade träd med enstaka brandljud och förmodligen har brandfrekvensen i området varit låg då mängden brandljud på de kolade stubbarna är fåtaliga.

Motivering

Motiv till skydd och prioriterade bevarandevärden

Senare tiders omfattande och rationella skogsbruk har bidragit till en reducering och fragmentering av viktiga livsmiljöer för skogens växt och djurliv. Skogen i Finnsjöberget Gastsjö har dock endast i begränsad omfattning påverkats av skogsbruk. Genom reservatsbildning och skydd av kvarvarande äldre skog möjliggörs därför ett bibehållande av en del av regionens biologiska mångfald.

Området har ett stort botaniskt värde då det hyser inte bara arter förtecknade i EU:s artdirektiv utan även ett för livsmiljön stort antal andra skyddsvärda typiska arter. Enligt Artdatabankens svenska hotkategorilista finns dessa arter bland kategorierna sårbara och missgynnade kärleväxter, lavar och vedsvampar vars biotopkrav återfinns i gamla granskogar med inslag av gamla grova lövträd och rikligt med död ved. Enligt denna hotkategorilista finns för närvarande 19 rödlistade arter dokumenterade i området. Förutom de skogliga strukturella värdena är det dessa arters nuvarande förekomst som indikerar områdets bevarandestatus. Dessa typiska arter och deras livsmiljö skall inom ramen för naturliga processer och successioner ha gynnsamt tillstånd.

Det föreslagna naturreservatet har även ett stort zoologiskt värde genom den äldre skogens speciella livsmiljö för främst fågelfauna och vedlevande insekter.

Området är dessutom ett bidrag till det europeiska nätverket "Natura 2000". Grunderna för detta är de ingående naturtyperna *Västlig taiga* och *örtrik, näringsrik skog med gran av fennoskandisk typ*. Av dessa biotoper är den *västliga taigan* prioriterad naturtyp. Naturtyperna definieras enligt EU:s habitatdirektiv och objektet omfattas därför av MB 7 Kap 28-29 §§ samt Förordnande om områdesskydd 16-20 §§. Länsstyrelsen har därmed ett ansvar enligt detta direktiv att säkerställa att gynnsam bevarandestatus bibehålls eller återställs för utpekade livsmiljöer och arter enligt ovan.

Som ett bidrag till övriga reservat i länet har området stor betydelse för bevarandet av den biologiska mångfalden i regionen och Länsstyrelsen gör bedömningen att områdets naturkvaliteter endast kan bevaras genom att det undantas från skogsbruk och andra arbetsföretag som kan påverka mark, flora och fauna.

Beslut om reservatsbildning harmonierar även med det nationella miljö kvalitetsmålet "Levande skogar" om en ökning av arealen gammal skog.

Hotbild

Merparten av skogen är genomhuggen och nyfallen död ved har förmodligen kontinuerligt upparbetats och generellt är därför mängden död ved relativt låg. För de arter som är knutna till barrskogens sena successioner, med krav som inte tillgodoses i den brukade skogen, är ytterligare reduktion av livsmiljön troligen förödande för deras långsiktiga överlevnad. Fortsatt skogsbruk i de naturskogsartade bestånden skulle därför vara ett allvarligt hot mot bevarandet av den biologiska mångfalden i området.

Natura 2000

Följande naturtyper som ingår i habitatdirektivet i Natura 2000 finns representerade i området.

- ◆ Västlig taiga (9010, prioriterad naturtyp)
- ◆ Örtrik, näringsrik skog med gran av fennoskandisk typ (9050)
- ◆ Fattiga intermediära kärr (7140)

Ingående arter enligt EU:s artdirektiv : A 104 *Bonasia bonasia* Järpe
A 108 *Tetrao urogallus* Tjäder A 241 *Picoides tridactylus* Tretåig hackspett
A 236 *Dryocopus martius* Spillkråka 107 *Ranunculus lapponicus* lappranunkel

Källor

- ◆ SKS nyckelbiotopsdatabas
- ◆ Länsstyrelsen Jämtlands län: Fältbesök/kompletterande inventering 2000
- ◆ Foto: Göran Eriksson

Skötsel och förvaltning

Med stöd av 3§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken (SFS 1998:1252) fastställer länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen (bilaga 3).

Ärendets beredning

Området har uppmärksammats i samband med Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1995 och större delen av objektet (66 ha) avgränsades då som nyckelbiotop. Året därpå besiktades objektet av personal från Länsstyrelsen och Naturvårdsverket. Begränsade medel för reservatsbildning under denna tid bidrog till att objektet fick vila. Våren 2000 lämnade markägaren in avverkningsanmälan på fastigheten 1:74. Markägaren hade samtidigt genom brev till Länsstyrelsen meddelat intresse för reservatsbildning. Hösten 2000 gjorde därför Länsstyrelsen en kompletterande fältinventering som resulterade i ett reservatsförslag på 103 ha. Efter samråd med naturvårdsverket påbörjades reservatsbildningsprocessen med värdering och förhandling 2001 av bägge ingående fastigheterna. Under 2002 gjordes tillsammans med markägaren korrigeringar på då gällande avgränsningsförslag för fastigheten 1:73. Detta resulterade i en arealminskning från 103 ha till nu aktuella bruttoareal 86 ha.

Inskränkningar och föreskrifter

För att tillgodose syftet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen i enlighet med 7 kap. 5,6 och 30 § miljöbalken att följande skall gälla i reservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att förfoga över mark- och vattenområden inom reservatet

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. Uppföra helt ny byggnad.
2. Anlägga väg eller parkeringsplats

3. Anlägga radiomast, luft- eller markledning
4. Bedriva täkt av berg, sten, grus eller torv, borra, spränga, gräva, schakta, utfylla eller tippa
5. Dika, dämna eller vidta vattenreglering
6. Fälla växande eller döda träd, ta bort eller upparbeta vindfällan/död ved eller utföra annan skogsvårdande åtgärd.
7. Plantera in för trakten främmande växt- eller djurarter
8. Framföra motordrivna fordon i terräng.
9. Upplåta området för militär verksamhet eller idrottstävling
10. Placera ut saltstenar i anslutning till källor

Ovan angivna inskränkningar under A skall inte utgöra hinder för reservatsförvaltaren att genomföra den skötsel som skall genomföras enligt till beslutet hörande skötselplan.

Punkt A 8 utgör inget hinder för markägaren att framföra skoter på befintlig upphuggen basväg.

Ovan angivna inskränkningar under A skall inte utgöra hinder för markägaren att hålla befintlig upphuggen basväg farbar.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

1. Sprida ut kalk på land eller vatten
2. Uppföra nya älgstomar

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen:

1. Utmärkning och information om reservatet
2. Anläggande av parkeringsplats, vandringsleder, eldplatser och vindskydd samt uppsättning av informationstavlor på platser som anges i fastställd skötselplan.
3. Undersökningar av markslag, växt- och djursamhällen samt specifikt utpekade arter enligt redovisning under rubriken dokumentation och uppföljning i till beslutet hörande skötselplan.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet (gäller även markägare och innehavare av särskild rätt).

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. Elda, förutom på särskilt angivna platser
2. Fånga, störa eller skada däggdjur, fåglar, grod- och kräldjur, liksom att skada deras bo och lekplatser eller samla ägg

3. Klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 m
4. Göra åverkan på mark, block eller växtlighet
5. Fälla levande eller stående döda träd samt upparbeta liggande död ved i syfte att elda.
6. Plocka och samla in naturprodukter (tex. vedsvampar, lavar och mossor) med undantag för bär och matsvamp
7. Insamla evertebrater, t.ex. skalbaggar och landmollusker
8. Framföra motordrivet fordon i terräng inom hela området.
9. Snitsla spår, anordna orienteringskontroller eller anordna tävlingar
10. Anlägga skoterled

Punkt C2 utgör inget hinder för utövande av jakt. Föreskriften C8 utgör inte hinder för terrängtransport av fälld älg förutsatt att spårbildning ej sker. Detta förutsätter att fordon med lågt marktryck används och att lämpligt körstråk för uttransport väljs.

I samband med naturvetenskapliga undersökningar med avseende på uppföljning av bevarandestatusen enligt EU:s habitatdirektiv kan Länsstyrelsen meddela undantag från ordningsföreskrifterna under C.

Punkt C 8 utgör inget hinder för markägaren att framföra skoter på befintlig upphuggen basväg.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att i närings syfte organiserat utnyttja området.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet för skolor och institutioner att regelmässigt utnyttja området för att utföra naturvetenskapliga eller andra undersökningar.

Brand

Uppkommen brand inom reservatet skall omedelbart släckas av räddningstjänsten, dels för att rädda befintliga naturvärden i reservatet men även hindra eldens spridning till marker som gränsar till reservatet.

Jakt

Under pågående jakt i reservatet skall jakträttsinnehavaren följa gällande lagar och förordningar rörande jakt samt övriga för naturreservatet gällande föreskrifter. Upplysning till allmänheten om datum för jakt skall anslås på reservatets informationstavla.

Enligt 27§ verksförordningen skall Länsstyrelsen göra en konsekvensutredning över de föreskrifter som riktar sig mot allmänheten vid bland annat naturreservatsbildning. Länsstyrelsen finner att de aktuella föreskrifterna endast innebär en marginell begränsning för allmänheten.

Föreskrifternas ikraftträdande

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap, 30 § MB träder ikraft tre veckor efter det att de utkommit från trycket i länets författningssamling

Yttranden från remissinstanser

Bland de remissinstanser som yttrat sig på utsänt *förslag till beslut* och inte har något att erinra är följande: Bräcke kommun och Skogsvårdsstyrelsen i Sollefteå.

Kungörelsedelgivning skall ske enligt 17 § delgivningslagen

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet (bilaga 5).

I handläggningen av detta ärende har förutom undertecknade även kulturmiljöfunktionen, jurist Jon Paulsson, funktionschef Olof Ternström samt länsarkitekt Harry Westermark deltagit.

Maggi Mikaelsson

Göran Eriksson

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Skötselplan
4. Skötselplankarta
5. Hur man överklagar

Länsstyrelsen
Jämtlands län
Naturvård

Sändlista

Statens naturvårdsverk (3 ex)

Bräcke Kommun, Box 190, 840 60 Bräcke

Skogsvårdsstyrelsen, Mellannorrland, Skedom, 881 92 Sollefteå

Skogsvårdsstyrelsen, Hantverksgatan 18, Box 114, 840 61 Bräcke

Bräcke naturskyddsförening, Lövsta 1319, 840 50 Gällö

Jämtland-Härjedalens naturvårdsförbund, Box 595, 831 27 Östersund

Lantmäterimyndigheten Jämtlands län, Fastighetsregistret

Lantmäterimyndigheten Jämtlands län, Östersundskontoret

Boverket, Box 534, 371 23 Kalskrona

Vägverket, Region Mitt, Box 186, 871 24 Härnösand

Östersundsposten, Box 124, 83 122 Östersund

Länstidningen, 831 89 Östersund

Länskungörelserna

Naturvård (5 ex.)